

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercuria si Duminec'a, F6i'a, candu concedu ajutoriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu séu 3 galbini mon. sunátoria.

Anulu XXXII.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 67.

Brasiovu 11 Septembre 30 Augustu

1869.

MONARCHIA AUSTRO-UNGARICA. Transilvania.

Brasiovu 9 Septembre. (Controversia frontarielor.) Scimu, ca in urmarea initiativei, facute din partea regimului romanu, in caus'a rectificarii granitiei calcate, ministeriulu regiu ungurescu a denumitu din asta parte comisari pe judele regiu din scaunulu Ariiesiului, Gregoriu de B6ldi, unu capitanu din pretoriulu generalu si secretariulu finantialu Albert Bieltz din Sibiu, 6r' din partea Romaniei inca s'a facutu asemenea. Pana acuma cu t6te scornirile, excamotate pentru nutritia agitaciunilor, comisiunea nu s'a intrunitu. Acum vedemu, ca au sositu in Brasiovu antaia data la acesta comisiune membrii denumiti din partea maghiaro-austriaca, si se ast6pta pe t6ta 6ra si sosirea comisariilor din Romani'a. A trebuitu se decurga mai unu anu intregu, pana candu se se intrun6sca comisiunea pentru aplanarea certelor confinarii intre unii proprietari din Secuime si alti din Romani'a; pre candu intre state vecinase inspirate de bun'a intelegere si de dreptatea cauzelor, asemeni certe nu devinu obiectu de neincredere, cu atatu mai pucinu de intentiuni ostile, de resbunare séu calcare. In numerulu trecutu amu atinsu pre scurtu pasii ce se facura din partea composesorilor si a ministeriului r. ungurescu. „Magy. Polgár“ inse publica acum protocolulu adunarii composesorilor din Zág6n, luat in adunarea din 25 Augustu, care cuprinde si emisulu ministerialu din 27 Iuliu precum si d6ue scrisori ofici6se ale primulu jude regiu c. Pavelu Kálnoky din 3 si 22 Augustu. Protocolulu cuprinde urmat6riile:

Padurile comunei Zág6n se intindu cam preste 6 mile patrate dealungulu confinialoru vecinase ale „Principatelor danubiane“, din partea carora form6za graniti'a asia numitulu „Herczegpatak“ (Fürstenbach). Punctulu celu mai departatu catra sudostu alu padurilor Zagonului este muntele Bot'a (Alpe, havas, Botha), care erá proprietate nedisputata a comunei Zág6n ab immemoriali. Cam cu 20 ani inainte de ac6sta regimulu romanu si au stramutatu cas'a de vigilia confinariaria pe teritoriulu ce se tiene de muntele acesta. Composesorii din Zág6n se plansera de repetite ori in contra faptei acestia inaintea regimului de atunci; totusi regimulu n'a facutu nemicu pentru apararea posesorilor transilvaneni (unde suntu resolutiunile negative?). Inse fiinduca romanii au ocupatu numai atatu terenu; catu se cerea pentru edificiale easei confinariarie si fiinduca zagoneni nu fura conturbati in folosirea proprietatii lor nici in lemneritu nici in pasiunatu, asteptara in liniste emendarea vatamarei granitiei (20 ani!) In anulu trecutu proprietariulu romanu Paltineanu, care posed6za padurile vecine pe teritoriulu romanu, a datu in arenda muntele Bot'a in numele seu la facatorii de sindile. Indata ce audi despre ac6sta deregatori'a comunala din Zág6n, se duse in faci'a locului, unde se convinse, ca sindilarii au facutu in padure o dauna mare, si prov6cá pretinesce pe dlu Paltineanu, care se aflá de facia, cá se se lese de ocupatiune cu puterea. Paltineanu respunse in modu grobianu (ce?) si cerú, cá deregatori'a comunala se se carre de acolo. Oficiulu comunalu arata indata intemplantia ac6sta la jurisdictiunea din Triscaune (Háromszék), inse, fiinduca in decursu de unu anu

intregu nu se facú nemicu, Paltineanu continuá a devasta padurile si au si carratu 100.000 de sindile de acolo; ba in decursulu verii acesteia puse a se continua producerea sindileloru in mesura si mai mare. Primariulu comunei Zág6n Jozsef Izsák luá cu sene in lun'a lui Iuliu a. c. pe toti membrii oficiului comunale spre a se convinge in facia locului despre starea cauzei. Devastarea padurilor luase dimensiuni si mar' mari, si primariulu rugá cu ocaziunea ac6sta pe amplotiatulu romanu de confinia, cá se c6ra dela regimulu romanu a stramuta gheret'a séu cas'a de vigilia confinariaria in loculu de mai dinainte, fiinduca Paltineanu numai de aceea e atatu de cutezatoriu in ocuparea sa, pentrucá gheret'a romana se afla pe teritoriulu transilvanu. Amplotiatulu apromise a reporta despre ac6sta regimulu seu. La int6rcere in Zág6n, unulu din comitiv'a primariului comunalu, fara cá acesta se scia ceva, a datu diosu o casa roman6sca cu marc'a si impregiurarea ac6sta a casinat' de s'a tramisu rap6rte exagerate la Bucuresci, cá cum zagoneni ar' fi nevalitu preste vigili'a confinariaria romana si le ar' fi derimatu casele de vigilia. — Esta e raportulu primariului Izsák datu in adunarea composesoriloru din Zág6n: Catu adeveru va fi in elu, voru documenta numai actele comisiunei infruntate.

Mai incolo se ceti in adunare emisulu ministeriale, datu catra jurisdictiunea Triscaunelor, care descoperindu intentiunea ministeriului de a delega o comisiune mestecata, in care va fi reprezentatu si regimulu moldo-valachu (oláh) si care va erui si pagub'a casinatata prin prevaricarea granitiiloru, prov6ca comisiunea din Triscaune, cá se moniteze pe toti posesorii respectivi, se-si caute documentele, ce vorbescu despre locurile lor dela granitiia si cari potu servi spre a-si sc6te val6re drepturiloru lor vatamate séu expuse vre unui atacu; se st6 gata cu ele si se nu amane a veni inaintea comisiunei atunci, candu li se va face cunoscutu; prov6ca si pe jurisdictiunea scaunului, cá se-si tiene de obligaminte patriotica a da ajutoriu numitei comisiuni la lucrarile ei. Datulu e din Bud'a 27 Iuliu 1869 pentru ministru (de interne) Jozsef Szlávy secretariu de statu.

Se mai ceti si adresarea judelui r. Kálnoky catra primariulu Izsák, care insciinti6za, ca comisiunea internationale pentru rectificarea confinieru -si va incepe lucrarile la 1 Septembre a. c. la „triplex confinium“ si comun'a Zagon se st6 gata cu documentele, cu care se-si p6ta dovedi dreptulu de proprietate la muntele Bot'a, conteninduse de orice procedere silnica in contra taiatoriloru de lemne romani (a fostu procedere silnica?) asteptandu in pace deciderea comisiunei. Composesoratulu inse dechiará, ca prin adresele aceste drepturile lor private nu suntu aparate si d6ca va merge totu asia padurile posesoriloru voru apuca in mane straine. Ei nu potu suferi vedindu cu ochii cum se devasta padurile lor de pe muntele Bot'a, si se r6ga de ministeriu prin stafeta se midioloc6sca, cá comisiunea se inc6pa dela muntele Bot'a, si regimulu romanu se opr6sca din parte-si devastatiunea padurilor. Inse simtienduse posesoratulu destulu de tare a-si apara proprietatea ordin6za, cá personalulu pazitoriloru de paduri se se imulti6sca la 100 de fetiori si pe inspectorulu paduriloru lu indator6za strinsu a impedece mai de partea devastare, respingundu ori ce atacu, punenduse la cale, cá inspectorii paduri-

loru se fa bine armati. — Oficiulu de vama romanu se nu se violeze, ci ei se se tiernur6sca numai la apararea muntelui Bot'a. — Se mai decide cá sindilele de acolo se se confiscu si sub padi'a personalului de paduri se se aduca la Zág6n, si incredintiese curatorelui posesoriloru. Acesta e cuprinsulu protocolului.

Oserbare. Pe la an. 1769, fininduse resbelulu cu turcii, dupa pacea dela Pasarovicu, cor6n'a a ocupatu catra Moldov'a mai multi munti, cari dupa aceea sub numire de revindecati s'au impartitu intre comunele granitiarie, numite acum districtulu Naseudului, pe cari inse acuma posesorii de pamentu magh. de acolo cu t6te, ca romanii fosti granitieri ii au posiedutu 100 ani cá proprietate, vreau totusi se ii traga in posesiunea lor, si procesulu dur6za! — In 1840 erá vam'a Branului diosu la apa, si s'a stramutatu in verfulu muntelui la „Cruce“, nu scimu, in urm'a comisiuniloru internationale, ori cu dreptulu nedisputatu alu expositurei sasesci. — Indreptatiunea fara aparare factica nu e de ajunsu acolo, unde nu e consciintia de dreptu. —

Unu echo dela adunarea generale din Siomcut'a!

(Capetu.)

Indata ce a enunciatu presiedintele conclusulu de mai susu, iea cuventulu d. canonicu Biltiu si in cuvinte alese -si esprime dorirea sincera, cá se prospereze Asociatiunea, apoi multiamit'a cordiale atatu presiedintelui catu si membriloru comitetului pentru ostenelele puse intru inaintea scopuriloru Asociatiunei; poftindule cá sei tiene atotupoterniculu la multi ani. Strigatele de „se trai6sca“ nu mai incetau, mai alesu candu presiedintele redicanduse de pe scaunu in t6te partile multiamea cu semne de bucurie pre facia inchinanduse catra toti. Asiediauduse sgomotulu Exc. d. presiedinte a luat cuventulu pentru de a inchiá siedintiele adunarei gen. din estu anu.

In cuventarea sa multiamesce cu cuvinte patrundiat6rie la anima 1. locutoriloru districtului intregu si cu deosebire a orasiului Siomcut'a, cari cu atata iubire, simpathia, zelu si splend6re au primitu in midiuloculu lor adunarea gen., urandule t6ta fericirea dela atotupoterniculu.

2. Membriloru Asociatiunei, cari nu au crutiatiu nici spese nici fatigii pentru a veni la adunare, redicandu prin ac6st'a splend6rea si marirea adunarei. Insemna totu de una data, ca sacrificiile ce le facu membri Asociatiunei prin respunderea taxelor suntu nemica pre lunga spelese si fatigiile ce le facu aceia, cari din departare mare al6rga la adunarile gen. memorandu totudeodata si acea, ca nu e destulu a respunde taxele anuale, ci cá se corespondemu detoriei n6stre cá membri trebuie se conlucramu si in adunarile gen. prin suaturile n6stre spre inaintarea scopului Asociatiunei.

3. Membriloru, cari au fostu in comisiuni, pentru ca pana candu ceialalti membri -si vedeau de trebile lor si-si petreceau, membri comisiuniloru au trebuitu se st6 si se lucre, obositi fara de acea de drumu si de asistari la siedintie.

4. Aceloru domni, cari prin disertatiunile lor cele frum6se au facutu cá pre lunga monotonele si fatigi6siale lucrari ale adunarei se avemu si placere si desfatere in cuventarile lor cele excelinti si de mare interesu.

5. Membriloru comitetului arangiatoriu, cari cu atat'a zelu s'a ingrigitu, cá adunarea gen. se capete splend6rea, care i se cuvine; cá membri adunarei se fia asiediatu amesuratu dorintieloru lor; si cá si cei teneri inca se pota avé petreckerile lor.

In fine urandule din anima la toti cá Dumne-

dieu se i duca sanetosi si in pace la ale loru si cá pre cei de acasa inca se i afle sanetosi si in pace -si luà remasu bunu dela tóta adunarea cu unu: se ne revedemu la Naseudu!

Presedintele comitetului arangiatoriu d. Dr. Colceriu, precum se vede, patrunsi de vorbele reconoscátorie ale Exc. Sale dlui presedinte alu Asociatiunei — mai luà una data cuventulu, cá se multiamésca presedintelui si adunarei pentru onórea ce li-au facutu locuitorilor districtului, prin tineria adunarei gen. in midiuloculu loru.

Abia esi cuventulu celu din urma din gur'a dlui Dr. Colceriu, candu cu una putere barbatésca, si versu fermeccatoriu se intóna de catra unu choru bine asediatu cantecculu canteccoloru romane: „Destéptate romane.“

Ce semtieminte a desteptatu acelu canteccu in cei presenti ai potutu vedé din feciele, din ochii loru, — ochii s'au eruputu de lacrimi, lacrimi de bucuria, a caroru erumpere — mai alesu d. presedinte, abia o au potutu impedeccá. Dupa ce au resunatu cele din urma cuvinte ale canteccului nationale: Murimu mai bine in lupte, cu gloria deplina, decatu se fimu sclavi éra, in vechiulu nostru pamentu! Presedintele patrunsi precum se vedea puna la anima — s'a departatu din sala si dupa densulu tóta adunarea, — care din urma se vediu inse indemnata a mai salutá unadata pre regeneratoriulu romanilor austriaci cu: „se traiésca dlu Baritiu“ indelungate.

Asia se finí adunarea gen. din Siomcut'a, care a decursu in celu mai bunu ronu si despre care presedintele in cuventarea sa de inchiare pre dreptulu a disu ca, ea va face si trebuie se faca epocha in analele vietiei publice a romanilor! —

Timpu inaintare se ginisioru, natur'a -si cerea tributulu seu, inactare se gabieba la cantecculu destinatu spre a se restaurá dupa fatigiulu de astadi.

Presedintele intruni la més'a sa, — proprie la més'a dlui supremu capitánu Ujfalusu, a carui bunatate catra adunare astfelu s'a manifestatu, catu a lasatu nu numai cortelulu seu cu tóte cele necesaria, ci si més'a sa spre liber'a dispusetiune a Exc. Sale dlui presedinte, lasandui in voia a intruni la mésa si pre alti óspeti — intruni diseiu la mésa provediuta cu cele mai alese mancari si benturi pre 10 insi dintre cei mai distinsi barbati ai romanilor din tóte partile locuite de romani. Éra ceialalti parte mare au fostu invitati la casele ospitale ale inteligentiei din Siomcut'a, — credu, ca cu totii s'au potutu convinge, ca Siomcutenii nici in privintia ospitalitatei nu s'au lasatu a se intrece prin altii, ba dóra au intreccu ei pre totii!

Pe la 5 óre dupa amédi Exc. d. presedinte cu maiestatic'a dn'a Ratiu, concomitati de mai multi óspeti mérsa la cas'a dlui Dr. Colceriu, cá se asiste cá nasi la botezulu unui fiu alu dlui Dr. Colceriu, care erá nascutu de 6 luni, alu carui botezu inse intr'adinsu s'a amenatu pana la adunarea gen. Botezulu l'a seversitu d. can. Mihali — éra fiului dlui Colceriu i s'a datu numele: Constantinu Vasilie Victoru. Se traiésca, se calce in urmele tata seu!

Placate alipite pre paretu vesteau, ca la 7 óre dnisiór'a Constanti'a Dunc'a va tiené una conferintu in casa prentoriale, cu care ocaziune se voru face si productiuni in music'a vocale si instrumentale. Toti din tóte partile alergau catra cas'a pretoriale. Inainte de 7 óre sal'a erá plina de óspeti. Dupa siépte óre vine dsior'a Dunc'a condusa de bratiu prin d. Alex. Buda, publiculu adunatu o primesce si o saluta cu „se traiésca“ entusiastice.

Discursulu, care l'a tienutu dsior'a Dunc'a, care a duratu una óra si diumetate, despre femeia romana, a fostu atatu de bine si frumosu intocmitu, cu asia afectu l'a tienutu si intr'atatu de bine nimeritu, catu s'ar fi potutu in orice adunare de invetiati, ar' fi potutu multiamé pe unu auditoriu*) de orice nationalitate culta din Europ'a. Desele aplause, entusiasticele se traiésca vesteau, ca publiculu erá incantatu de vorbele, de laudele puse de catra diserantu pre femeia romana, care nemica n'a invetiati, dara tóte le-a inventatu!

Dintre piesele musicale avemu de a aminti cu lauda pre d. Buda (teneru), care s'a produsu spre multiamirea publiculu la fortepiano, éra d. I. Badila a incantatu animile publiculu cu o piesa (mi se pare) din „Somnambula“ executata pre violina cu multa maiestria, si cu o doina romanésca executata cu mare precisiune.

Multu s'a asteptatu publiculu numerosu la audiulu declamatiuniloru dlui I. Vulcanu, mai alesu declamatiunea: ca nu are despre ce declamá a tie-

*) Auditorium.

nutu publiculu in una dispusetiune de totu placuta. A dóra declamatiune nu va fi placutu la toti, pentru ca atingea aspru pre multi, — de -si nu dóra din cei presenti, dara de securu pre cei de aprópe!

Demanéti'a in 12 Aug. au pleccatu toti fiacare catra ale sale, ducundu cu sene cele mai dulci suveniru dela una adunare atatu de frumósá, dela una serbatória nationale atatu de marétia. Éra cei din districtulu „Cetatei-de-Pétra“, credu, ca cu placere -si voru aduce aminte de dilele cele frumósé, in cari au fostu norocosi a salutá si imbraciosiá pre flórea natiunei romane in midiuloculu loru!

Eu din parte-mi nu mi voiu uitá nici odata, ca fratii chioreni ni s'au aratatu cá cei mai buni frati ai nostri, si dilele petrecute in midiuloculu loru -mi voru fi totdeún'a unu suveniru placutu.

Acést'a este descrierea sincera a adunarei gen. din Siomcut'a mare si a petreceriloru cu acea ocaziune. Judece acum ori care nepreocupatu, in catu potu fi decate invectivele „Spinului“ din Nr. 98 alu „Federatiunei“! — La revedere in Naseudu!

Actele adunarei generale etc.

Reportulu secretariulu II. cu privire la activitatea comitetului asociatiunei transilvane in decursulu an. 1868/9.

I. Comitetulu asociatiunei transilvane romane, conformu §-lui 32 lit. g) din statutu are onóre prin subscrisulu a aduce la consciintia si apretiare stralucitei adunari generale, lucrurile sale cele mai importante de pre an. cur. alu asociatiunei 1868/9, carele espiréza cu present'a adunare generale.

Comitetulu in decursulu an. 1868/9 a tienutu 16 siedintie, dintre cari fura ordinare séu lunarie 12, ér' 4 estraordinarie.

Comitetulu si-a tienutu de datoria principale, cá pe langa alte afaceri curente, se se ocupe mai inainte de tóte, cu punerea in lucrare a concluseru adunarei generale, tienute la Gherl'a in an. tr. Conformu conclusulu numitei adunari p. XXI, inca in siedinti'a comitetului din 15 Sept. an. tr. se luara dispositiunile necesarie, pentru impartirea stipendialoru si ajutorialoru preliminaru pre an. scol. 1868/9, statorinduse si cu asta ocaziune de regula, cá aceli teneri stipendiali ai asociatiunei, cari in anulu precedentu se buccurara de vreuntu stipendiu din partea asociatiunei, se se lase si pre an. scol. 1868/9 in usuarea avutelu stipendia, déca le-au meritatu prin progresu si purtari; deci pre bas'a acestui principiu, tenerii Dionisiu Radesiu, ascultatoriu de politechnica la universitatea din Vien'a cu stipendiu de 300 fl., Georgiu Vintila, ascultatoriu de agronomia la Ung.-Altenburg in Ungari'a cu stipendiu de 330 fl., Iosifu Maximu ascultatoriu de scól'a reala din Sibiu si Constantinu Popoviciu, éra ascultatoriu la scól'a reala din Brasiovu, ambii cesti din urma cu cate 50 fl. stipendia, se lasara si pre an. scol. 1868/9 degia espiratu, in usuarea avutelu stipendia (siedinti'a comit. din 15 Sept. 1868 p. 6). Celealalte stipendia se conferira pre calea concurselu, publicate in diarielu romane in modulu urmatoriu: a) Cele dóue stipendia de cate 100 fl. destinate pentru ascultatorii de drepturi a-fara de patria, se conferira teneriloru Demetriu Teodoru si lui Constantinu Coti, ambii juristi in IV. anu la universitatea din Pest'a; stipendiulu de 80 fl. destinatu pentru unu juristu in patria, se conferi lui Nic. Prosteanu, ascultatoriu de drepturi in alu IV. anu la academi'a din Sibiu; b) unu stipendiu de 330 fl. destinatu pentru unu agronomistu, se conferi tenerulu Stefanu Chirila, gimnasistu absolutu si maturisatu; c) alte dóue stipendia de 300 fl. destinate pentru 2 ascultatori de filosofia, se impartira teneriloru Petru Prodanu si Ioane Marcusiu, ambii gimnasisti absoluti si maturisati si acum ascultatori de filosofia la universitatea din Vien'a si Pest'a; d) dóue stipendia de cate 50 fl. pentru gimnasisti, se impartira teneriloru Nicolae Calefariu, ascultatoriu de VII. clase (gimn.) la gimnasiulu de statutu din Sibiu si lui Lazaru Bosioroganu, studente in VII. cl. la gimnasiulu din Orastia. Se intielege de sine, ca tenerii impartasiti cu stipendiale asoc. fura indatorati a se legitimá cu finea fiacaru semestru despre progresulu in studia, cum si despre portare si partea cea mare din aceli stipendia si pana acum satisfacura acestei conditiuni; e) unu ajutoriu de 50 fl. pentru unu sodalu de meseria, se dede uniculu concurentu Nicolae Vestemianu, sodalu de cocociaru in Sibiu, ér' cele dóue ajutórie de cate 25 fl. preliminaru pentru 2 invetiacei de meseria, se dederu lui Ioane Tohati, invetiaceleu de cismariu in Bistritia, si Ioane Avramu, invetiaceleu de pantofariu in Sibiu; f) in urma unu premiu de 25 fl. destinatu pentru aceli altoi prensi s'a datu

concurentelu Petru Grama, docente in Boosu; ér' pentru altu premiu de 25 fl. preliminaru pentru aceli invetiatori comunali, cari voru dovedi, ca au prasu celu pucinu 200 altoi prensi, s'a publicatu concursu cu terminulu de 1 Augustu a. c.

E de insemnatu, ca sum'a totale impartita cá stipendia si ajutoria pre a. asoc. 1868/9 face 2166 fl. (si unu premiu de 25 fl. neimpartitu inca) (vedi siedinti'a comit. din 3 Novembre 1868 § 148 si 149).

Comitetulu petrunsi de importanti'a fóiei asoc. „Transilvani'a“ si dorindu, ca aceea se se latiesca pre catu se póte mai tare la publiculu romanu, nu numai a facutu pre an. cur. unele imbunatatiri cu privire la partea tehnica a numitei foi, -ci inca pentru sprrijinirea aceleia atatu materialmente, catu si moralmente, a si emis unu apelu caldurosu, catra onor. publicu; dar' acestu apelu, publicatu in tóte diarielu romane din monarchia, si tramisu de-a dreptulu in tóte partile, pre la barbati nostri inteligenti, nu si-a aflu resunetulu doritu si asteptatu, ceea ce se vede destulu de lamuritu din numerulu abonatorulu de pre an. cur., carele pana in presente e numai 239. (Siedinti'a comitetului din 3 Novembre 1868 § 153 si 8 Dec. 1868 §§ 161 si 162.)

II. Conformu conclusoru adun. gen. dela Gherl'a cuprinse in p. XXIII pos. 3, 4, 5, 7 comitetulu are onóre a aterne stralucitei adunarei gen. spre delibereare, urmatóriele proiecte, resp. opinii.

a) Proiectulu, resp. opiniunea comit. in privintia a) Proiectulu si edarei, opinione de instructiune pentru scólele poporale pre spesele asociatiunei, care opinione se alatura aici sub a).

b) Informatiunea despre venitele si spesele aprosimative ale unei tipografii infintiate pre sém'a asociatiunei, dimpreuna cu opiniunea comit. basata pre starea si impregiarile actuali ale asociat., aici alaturata sub b).

c) Proiectulu unui regulamentu despre modalitatea folosirii cartiloru afluorie in bibliotec'a asociat. aici aclesu sub c).

d) Proiectulu comit. in privintia infintiarei despartimentelu cercuali si agentureloru comunali recerute de interesulu latirei activitatiei asoc., alaturatu sub d).

e) Unu proiectu despre bugetulu preliminaru alu asociatiunei pre anulu 1869/70, elaboratu pre bas'a § 26 din statutu, luanduse in consideratiune pre catu numai s'a potutu, si indreptarile date din partea adunarei gen. dela Gherl'a p. XXI aclesu sub e) (vedi siedinti'a comit. din 15 Sept. 1868 §§ 104 lit. d), 109, 110, 113, sied. comit. din 8 Iuniu 1869 § 33, din 6 Iuniu 1869, din 22 si 26 Iuliu a. c.)

f) Propunerea comitetului, relativa la facerea pasiloru necesarii din partea adunarei gen., pentru infintiarea unei catedre de limb'a si literatur'a romana la universitatea din Vien'a, alaturata sub f), (siedint. comit. din 3 Aug. 1869 § 77.)

g) Presentarea aloru 4 concurse venite la comitetu, relative la premiulu de 25 fl. destinatu pentru acelia, cari pana la adun. gen. presente voru dovedi ca au prasu celu pucinu 200 altoi prensi (alaturata sub g), (vedi sied. comit. din 3 Aug. a. c.; unulu din aceste concurse l'amu primitu numai in 6 Aug. dupa amédi, si adica in prediu'a pornirei, pentru acea nu s'a potutu presentá in sied. comit.

h) Se mai presentéza in fine si reportulu comisiunei esmise prin adun. gen. dela Gherl'a, cu privire la efectuarea proiectelu facute in disertatiunea sa de dn. secretariu minist. Ladislau Vaida sub h).

Conformu conclusulu adun. gen. dela Gherl'a p. XXIV s'au facutu pasii necesari pentru estradare manuscriptelu lui Clainu si Sincai, afluorie in bibliotec'a episcopésca din Oradea mare; si in urmare acestora, ven. consistoriu episc. din Oradea mare sub dctor. 21 Ianuariu 1869 Nr. 740/19 badevoindu a respunde, cumca acele manuscripte se voru strapune Exc. Sale d. metrop. alu Albei Iulie, spre a exoperá tiparirea aceluora, dupa cum va aflá mai acomodat si mai corespundatoriu scopulu, comitetulu si-a tienutu de datória a se adresá in astu obiectu deadreptulu la Exc. Sa d. metropolitu si alu rugá, cá dupa cum va aflá mai cu cale, se buccivoiesca a midiuloci, cá atari manuscripte atat de pretiose, se védia catu mai curendu lumin'a in interesulu literatur'e romane. Exc. Sa d. metropolitu alu Albei Iulie Dr. Ioane Vancea prin charthia prea pretiósa din 15 Iuliu Nr. 1203 a. c. avu bunavointia a rescrie comitetulu, cumca in caus'a opuriloru amentite pana atunci inca nu primise nemicu dela prea ven. ordinariatu episc. din Oradea

mare, dar' totu atunci l'a provocatu, cá se se enuncieze in obiectulu din cestiune.

In interesulu sporirei fondului asoc. si conformu insarcinarii primite dela adunarea gen. p. XXVI n'a lipsitu comitetulu a rogá pre ven. ordinariate romane, cá se binevoiesca a provocá pre parohii resp., cá se indemne pre poporu a conferi de buna voia, catu de catu, din anu in anu, spre crescerea fondului asociatiunei. Si ordinariatele romane cea mai mare parte petrunse de insemnatatea acestui asiedimentu nostru, au si satisfacutu dupa potentia si impregiusari rogarei comit. (Sied. comit. din 15 Sept. 1868 § 118.)

III. Pre langa cele premise comitetulu conformu misiunei si datoriei sale, in siedintiele sale lunare s'a mai ocupatu si cu alte afaceri si cestiuni privitorie la asociatiune, dar' de o parte presupunendu, ca lucrarile acestui comitetu, suntu degia cunoscuta din procesele verbali ale siedintieloru lunare publicate in totu cuprinsulu lor, in fói'a „Transilvani'a“, de alta parte mai alesu din respectulu crutiarei timpului, mi voiu luá voia a mai aminti aici, numai pre cele mai demne de insemnata si de consideratiune.

Cu multumire interna are comitetulu onóre a aduce la cunoscinti'a stralucitei adunari gen., cumca facia si cu impregiurările presente, cam nefavoritorie pentru asoc., totusi s'au aflatu si acum individi zelosi, cari nu s'au indoitu a aduce sacrificia si oferte pre altariulu acestui edificiu de cultura si prosperare nationale. Aici meriteza a se aminti repausatulu in Domnulu Ioane Gavriila Vaida de Soosmezó, fostu controloru la cass'a provinc. din Sibiu, carele inca pre candu era in patulu durerilor, oferindu in favórea asoc. 200 fl. in obligatiuni, deveni prin acést'a conformu statuteloru membru fundatoriu alu aceleia pentru totudéun'a. Comitetulu din respectu stimei catra resp. m. fundatori ai asoc. si-a tienutu de datoria a dá espresione ai vietiilor sale de durere, trecundu aceea espresione totuodata la protocolulu comit. cá unu documentu de pia aducere aminte, (vedi prot. sied. comit. din Febr. a. c. § 10).

Asemene domn'a Salvin'a Tobiasiu din Abrudu oferí in bani gata érași 200 fl. facunduse si domni'a ei membru fundatoriu pentru totudéun'a. Apoi dlui comerciantu in Brasiovu Dimitrie Ioncioviciu transpuse in proprietatea asociatiunei o obligatiune de statu (Staatsschuldverschreibung) din 15 Martiu 1860, sunatoria despre 100 fl. v. a. pre langa urmatoriile conditiiuni: a) cá interesele anuali se se intrebuintieze totudéun'a pentru asoc.; b) cá esindu dupa aceea obligatiune (cu ocaziunea sortirei) vreunu castigu, a treia parte din acela se se intrebuintieze pentru asociatiune, ér' din celelalte doue parti, déca va fi vreo suma insemnata, se se formeze unu fondu, carele se pórté numele oferitoriului, si din venitul anuale alu aceluia se se faca unu stipendiu pentru unii teneri romani, cari ar invetiá órecare ramu alu tehnice, (vedi sied. din 15 Sept. 1868 § 98, sied. comit. din 7 Aprile 1869 § 25, sied. comit. din 8 Iuniu 1869 § 47). In urma dn. canonicu metrop. Greg. Mihali oferindu in obligatiuni urbar. sum'a de 200 fl. m. c., a devenitu m. fundatoriu alu aceste asociatiuni, (sied. comit. din 2 Martiu a. c. § 17 si din 3 Aug. a. c. § 81).

Pre langa acestea au incursu la asociatiune si alte oferte in sume mai mici, despre care stralucit'a adunare va binevoi a se informá din reportulu cassei asociatiunei.

Comitetulu, conformu conclusului seu adusu in siedinti'a din 7 Aprile a. c. § 32 isi tiene de datoria a reportá on. adunari, cumca dupace adunarea gen. din an. tr. a alesu de m. onorari pre unii barbati meritati pre terenulu literaturii si sciintificu, si anume pre dd. Vas. Alex. Urechia si Bogdanu Petriceicu Hajdeu si alti doi domni, cari platisera tax'a de m. ord., nefiindu acestia subditi din monarchia nostra, in intielesulu statuteloru, s'au facutu pasii necesari la inaltele locuri pentru dobandirea concesiunei de a li se poté dá resp. diplome, dar' din partea inalteloru locuri, li s'a denegatu cerut'a concesiune, (vedi sied. comit. din 7 Aprile § 32).

Mi-mai iau voia a aminti, ca comitetulu conformu insarcinarii adunarei gen. a publicatu in fói'a asoc. Nr. 4—7 a. c. conspectulu tuturoru aceloru membrii ai asoc., cari pre unu restempu dela 1866 pana 1868 au platitu taxele prescise pentru m. ord. ai asoc., cum si restantiele, si ca s'a luat regulatu spre sciintia in tota siedinti'a lunaria a comitetului reportulu cassei despre starea fondului asociatiunei, cum si despre sumele intrate la asociatiune cá taxo de m. ord., ori cá oferte, care totu-

deodata s'au si publicatu in resp. fói'a a asociatiunei.

IV. Inainte de a-mi inchiá acestu reportu, cugetu a face unu servitiu placutu stralucitei adunari gen., déca voiu aruncá o reprivire generale preste numerulu membriloru asociatiunei nostre. — Ea in presente numera 40 m. fundatori, din cari de si vreo 3 insi au trecut din asta viétia pámentésca, totusi ei mai vietiescu si voru vietiui in eternu, in animele cele calde ale natiunei nostre; ei voru vietiui totudéun'a, pana candu va vietiui natiunea nostra; ér' cumca natiunea nostra are potere vitala, probéza de ajunsu trecutulu ei celu de 1760 ani. Memori'a loru precut si a altoru benefactori se va eternisá si in analele asociatiunii; ér' membrii ord. pentru totudéun'a, adica cari au platitu odata pentru totudéun'a 100 fl. suntu pana acum 29 insi, ér' cari au platitu taxele prescise de m. ord. pre an. cur. 1868/9 ce espiréza degia, suntu numai 79.

Dintre acesti din urma suntu urmatorii dd. m. ord. noui, carora comit. conformu conclusului adusu in adunarea gen. dela Gherl'a din an. tr. § XXIV p. 2-lea datu resp. diplome, si pre cari are onóre prin acést'a, ai aduce la cunoscinti'a adunarei generale:

1. Ioane Cristea, protop. alu Vadului; 2. Iosifu Oroianu, protop. in Siomeut'a; 3. Petru Decei, par. rom. cat. in Sighisior'a; 4. Stefanu Borgovanu, c. r. capitanu in Alb'a Iulia; 5. Teodoru Colbasi, inspectoriu domin. semin. in Cutu; 6. Ioane Suciu, par. in Riubarbatu, vicariat. Hatiegului; 8. Petru Burlecu, par. in Coroesiani, vicar. Hatiegului; 9. Simeonu Micu, prof. de teog. in Blasiu; 10. Georg. Munteanu, prof. de prepar. in Blasiu; 11. Stefanu Popu, prof. de prepar. in Blasiu; 12. Ioane Popovicu Deseanu, advocatu in Aradu.

Cu aceste -mi inchiái acestu reportu, orandu as. nostre prosperare si inflorire spre fericirea, cultur'a si inaltirea poporului romanu.

Siomeut'a mare, in 10 Aug. 1869.

I. V. Rusu m/p.,
seer. II alu asoc. trans. rom.

Fagarasiu 6 Sept. 1869.

Domnule Redactoru!

Vediendu, ca dta in Nr. 65 alu „Gazetei“ ai publicatu cerculariulu Excelentiei Sale dlui metropolitu Dr. Ioane Vancea din 20/8 Aug. a. c. Nr. 1494, in care ne provóca, cá in adunari eparchiali se deducemu o consemnatiune acurata a tuturoru obiecteloru, cari tienenduse de sfer'a sinodului diecesanu s'ar poté luá in consideratiune la cea mai deaprópe intrunire a acestuia; indemnatu de cativa inteligenti tienetori de beseric'a nostra, vinu prin acést'a a te rogá se dai locu in colónele diurnalului dtale cuventarei, cu care incepusem motivarea cunoscutei propuneri din sinodulu diecesanu electorlu din 11 Aug. 1868.

Publicarea aceste cuventari o afli deoparte si eu necesaria, pentruca fiindu rostita nu s'a potutu inferi in actele sinodale publicate mai deaprópe de eruditulu nostru profesore Ioane M. Moldovanu, ér' de alta pentruca revérsa óresicare lumina asupra starii nostre besericesci din acelasi anu si asia póte si inca si astadi ar' si mai poté sierbí cá obiectu de meditatiune facia cu consemnarea obiecteloru prescise in cerculariulu susumemoratulu

CUVENTAREA :

Necunoscerea de sine dice St. Bernard a produsu intre fii de unu sange si credintia recéla, neincredere, frecari si alte cate si mai cate lucruri neplacute.

Scopulu besericeii e cultur'a morale si relegiósá a tuturoru credintiosiloru ei. Spre ajungerea acestui scopu se recere o lucrare omnilaterale neinterrupta. Acést'a numai atunci se face cu efectulu doritu, déca beseric'a e bineorganizata.

Beseric'a nostra pana in timpurile mai recente a potutu dispune libera si neimpedecata de tóte midiolócele ducatorie la scopu, ca-ci ea si-a adusu canóne pentru sine, si a avutu potestate a-si tractá in sínóde afacerile sale besericesci. Acestea erau destinate a inaltia cornulu institutiuniloru si drepturiloru nostre besericesci, a departá relele si scandalele din poporu, a feri de darapanari, desbinari si demoralizare, a alungá neascultarea, nescienti'a si ingamfarea, a feri pre parochi de clice surupatorie a auctoritatei, a aperá pre protopopi se nu se timbreze cu marca de neemiti si instruminte órbe. Archiereii nostri erau detori a guberná beseric'a nu dupa voi'a sa, ci dupa legile séu canónele aduse in sínódele anuali.

Constitutiunea acést'a erá garanti'a cea mai tare a vietiei, independintiei si libertatei nostre besericesci.

Pana candu parentii nostri se tienura cu mani cu petióre de acestu asiedimentu salutaru, beseric'a nostra erá o societate viua, si ea inaintá mereu, de si cam pre incetu pentru impregiurările nefavoritorie de atunci. Inse dupace amu cam perdutu din zelulu conservarei aceste sante relicuie, beseric'a nostra cá corpu moralu cadid intr'o grea bóla organica, déca vomu remané si de aici incolo totu asia nepasatori in respectulu curei radicale, la care ar' trebui se o supunemu, precut cu dorere cautu se marturisescu, ca ne-amu purtatu de acuma, mane poimane o se devina unu cadavru neinsuffetitulu.

Asia e, ca-ci prin neingrigirea nostra astadi nu mai avemu uniformitate in cantarile besericesci, tipiculu nu se mai urméza pretutindinea asemenea din cauza, ca nu se propune in seminariile nostre teologice, in unele parochie facia cu totu zelulu protopopiloru luminati nu se afla tóte nici chiaru cartile besericesci. Catichisatiuni in dumineci séu nu se tienu de locu séu numai in prea pucine parochie si acelea inca nu tenerimeii întrege, pentruca facia cu tóte provocarile, admonitiunile si predicarile tenerimea nu vine in dumineci la beseric'a precum s'ar recere, si parochii nu i potú sili, din cauza ca le lipsece ajutoriulu morale, pre care l'ar poté dá numai sinodalitatea de diosu pana susu. Preotimea preste totu e lipsita si apesata de miseri'a. Acést'a o impedece a nu-si poté implini oficiulu invetiandu turm'a cuventatoria la credintia si detoriile catra Ddieu si catra deaprópele. Stolariele suntu neregulate si in un'a si aceeasi eparchia protopopésca neuniforme, si de aici provinu mii si mii de procese, incurcaturi si neintielegeri între parochi si poporeni, ce causéza multa pierdere de timpu in scaunele de tóte gradurile. Disciplin'a in cleru si poporu e neglésa. Ordinea ierarchica nu e stabilita asia, incatu se nu findu siliti a implini adeseori si detorii straine. Cine ne-ar' mai poté spune astadi, ce distinctiune este in sfer'a administrativa între unu vicariu foraneu si protopopu actuale, între unu vice-protopopu si administratore protopopescu, între unu parochu si adm. parochialu? Pre candu déca s'ar demarcá prin anumite statute sinodali sfer'a de activitate a fiacarui gradu ierarchicu, consciencia oficiului de securu ar' fi mai viua, zelulu mai inflacaratu si responsabilitatea mai mare. Besericele nostre si dupa reactivarea metropoliei, cea mai mare parte suntu miserabile. Lips'a de uniformitate între institutiunile nostre si ale besericeii gr. orientale deschide campu largu la proselitismu, si ne impedece a luá mesuri energice, prin cari se se puna odata stavila releloru si abuseriloru inradacinate si invecchite. Pre timpulu episcopiei protopopii nostri cu forurile lor se plangeau — (vedi Protoppadichi'a lui Petru Maioru § 21) — ca in drepturile lor s'au facutu o mare spartura prin aceea, ca episcopii i siliau se le substérna sententiele spre revisiune si candu ambe partile erau multiamite cu aceleasi. Acum inse acésta institutiune prefacuta in sangele besericeii si acum odata dupa impregiurările poporului nostru s'au inadusitu, s'au stinsu cu totul, unii dicu, ca pentru abuserile cele multe ale protopopiloru, inse dupa maxim'a vechia: „abusus non debuisset tollere usum“. Causale de casatoria se pertractau cu bunu succesu in forurile protopopesci, si forulu episcopescu erá ultim'a instantia. Acum causele din archidieceasa*) se apeléza la unu foru episcopescu sufraganu si de acolo numai Ddieu scie, pre unde se tragana, impedece si respingu procesele cu total'a derapanare atatu materiale, catu si morale a litigantiloru. Procesele de acésta natura nu se mai judeca dupa canónele besericeii nostre cuprinse in Pravila, pre care ni o reservasemu candu amu incheiatu pactulu uni-rei, si dupa legile matrimoniale cele nóue introduse sub absolutismu fara consensulu si consimtiementulu clerului. Cei ce au ajutat introducere acestor'a in funest'a loru gravitare spre abuseru au uitatu, ca S. S. Pontificele Benedictu XIV. in fainós'a sa enciclica din 3 Martiu 1755, carea se incepe cu cuvintele: „Allata suntu“ demanda misionariloru din Oriente se se tiena numai de cele 4 puncte ér' de ritulu, disciplin'a si Pravila loru se nu se atinga.

In seminariile nostre teologice ar' trebui se se

*) Dela inceputulu anului curente causele de casatoria érași se pertracta in forurile nostre. Avemu si óresicari instructiuni séu normative, inse ne lipsece o procedura prelucrata in sensulu pravilei, atatu facia cu acesta catu si facia cu casurile de delicta besericesci. —

reintroduca pravil'a in locul dreptului canonicu alu besericeii apusene, ci pravil'a reformata dupa disciplin'a celor 8 seculi ai besericeii resaritene si acomodata impregiariloru presente, adaugundu unii articlii dietali sanctionati, precum si rescriptele imperatesei, privitorie la unele institutiuni pentru beserica si mesuri indetoritore de preotime, si astfelu compusu intr'unu codice besericescu, precum lu au si celelalte confesiuni.

In unele diecese sufragane ale acestei metropolie precum se aude s'au si facutu unele reforme. Aceste potu se fia salutarie pentru beserica in multe respecte, dara nu potu ave durabilitate, fiindca nu suntu introduse prin sinode. Eu asi dori si precum credu cu mine impreuna dorescu toti binesimitorii ca in intréga provinci'a nostra besericésca se se faca unele si aceleasi reforme, se fia unele si aceleasi datini si se domnésca unulu si acelasi dreptu, pentruca numai asia ni se póte redicá consciéti'a decadiuta si de timpuri barbari umilita, numai asia se va inaintá cultur'a si propagá lumin'a. Triumfulu acestor'a va fi triumfulu virtutei, triumfulu moralei si inflorirea besericeii nóstre in totu respectulu.

I. Antonelli m/p.,
vicariu foraneu.

Cronica esterna.

ROMANIA. **Mesagtiulu** Domnitoriului Romaniei la deschiderea camereloru in 25 Aug. 1869:

Dloru senatori, dloru deputati!

Spre a me conformá art. 95 din constitutiune. v'amu convocatu in sesiune extraordinaria, de si in acésta epoca a anului cei mai multi din dvóstra suntu ocupati cu importante lucrari ale campului. De aceea guvernulu Meu a marginitu durat'a acestei sesiuni pentru unu terminu numai de 15 zile, asteptandu cá lucrarile cele mai insemnate ale dvóstra se se efectueze in viitor'a sesiune ordinaria.

Speru inse, dloru senatori, ca, dupa ce veti terminá verificarea titluriloru dvóstra si ve veti constitui, totusi veti gasi timpulu spre a votá in asta sesiune cateva proiecte de legi, votate de camer'a deputatiloru, si care nu potu suferi amanare.

Dloru deputati, dloru senatori!

Departatu din sinulu familiei mele de mai multu de trei ani, unu simtiementu naturalu me indémna de a nu intardiá mai multu de a o vedé. Voiu si plecá dara preste pucinu, spre a realisá acésta dorintia.

Me voiu folosi de acésta ocaziune, spre a vísitá pe suveranii stateloru garante, caror'a Romania'a, nu trebuie se uitamu, le datoresce o nestérsa recunoscintia.

Acést'a deja amu si inceputu a o pune in lucrare, prin vísit'a ce amu facutu Maiestatei Sale imperatului Rusiei in Crimea, unde amu fostu obiectulu celei mai afectuóse primiri.

Astfelu suntu in dreptu a crede, ca si in Occidentu, prin aceasi binevoitorie primire si prin relatiunile personale, ce se voru stabili, tier'a nostra nu va puté decatu se castige, si interesele nóstre nationale voru aflá si mai tari si mai caldurosi aparatori.

Cu plina dara incedere in viitoriulu patriei, care merge cu pasi rapedi pe calea progresului si a prosperitatii, rogu pe Dumnedieu se binecuvinteze lucrarile dvóstre!

CAROLU.

Contrasemnati: Ministru presied. Dim. Ghica.

Ministru de interne M. Cogalniceanu.

Ministru de finantia Al. G. Golescu.

Ministru de justitie B. Boierescu.

Ministru cult. si instr. publice Al. Cretiescu.

Ministru de resbelu colonelu G. Manu.

Bucuresci 25 Aug. 1869. Nr. 1442. —

Societatea academica romana.

Bucuresci 24 Aug. In sinulu societati academicé romane urméza desbateri interesante. In siedintiele trecute s'a desbatutu si adoptatu „regulamentulu pentru lucrarea si publicarea dictionarului limbei romane.“

Pentru acésta lucrare se va institui o comisiune de trei membri actuali ai societati. Comisiunea va resiedé in capital'a Romaniei, si se va ocupá fara intrerumpere cu lucrarea incredintata ei. Prin delegatiunea societati ei se voru procurá dictionarele diverseloru limbi, culte si alte necesarie.

Comisiunea va fi datória a publicá celu pucinu dóue cóle de dictionariu pe luna, si va regulá publicarea, asia cá cu inceputulu fiacarei sesiuni anuali se póta presentá societati celu pucinu 24 cóle tiparite. Intregu dictionariulu va cuprinde aproximativu 100 cóle tiparite séu 1600 pagine; si cu modulu de a tipari pe anu 24 cóle, elu va esi completu la lumina in terminu de 4—5 ani. Formatulu va fi octavu mare, cu litere garmont maricele, facia cu dóue colonne fara interlinie.

In catu pentru modulu scrierii dictionariului, se va pune la fiacare vorba etimologi'a ei, traducea in limb'a latina; insemnarea generala a vorbei, insemnarile speciale; séu diverse acceptiuni, figurarea in constructiuni, varie forme de locutiuni, proverbe etc. etc.

Dictionariulu se va tipari cu spesele societati in 4000 de exemplarie, dintre cari, 300 intercalate de hartia alba, destinate a se imparti membriloru societati si altoru literati. Atatu acesti literati catu si membrii societati, cari nu facu parte in comisiunea de trei, voru fi invitati a dá concursulu loru la elaborarea dictionariului, tramitiendu-si lucrarile la comisiune si punenduse cu acést'a in intielegere.

Unulu din membri comisiunei va fi capu-redactoru alu dictionariului; elu va fi alesu de sectiunea filologica. Membrii comisiunei voru imparti intre sine lucrarea, asia cá unii se nu fia mai insarcinati cu lucrarea decatu ceilalti. Lucrarea primita de comisiune in unanimitate, se va publicá intocmai, ér' in casu de divergentia de opiniuni, capu-redactorulu va redige articlulu, insemnandu in scurtu opiniunile divergenti cu initial'a numelu autorului loru.

Candu din orice motivu ar' lipsi unulu din membrii comisiunei, ceilalti doi voru continuá singuri lucrarea si publicarea dictionariului; si, candu ar' lipsi doi membrii, o va continuá celu remasu unulu, sub responsabilitatea sa.

La inceputulu fiacarei sesiuni anuali, comisiunea va supune lucrarea sa de preste anu apretiarei si deliberarei sectiunii filologice.

Astfelu se va urmá cu a dóu'a, a trei'a si alte editiuni posteriori, pana ce cu timpulu se va puté ajunge a avé unu dictionariu completu, care se se póta numi dictionariulu academiceu.

Eca, in scurtu, cuprinsulu regulamentulu pentru lucrarea si publicarea dictionariului limbei romane. Intr'adeveru, academi'a romana va face mare servitiu, dandu in patru cinci ani o opera atatu de grea in tóta privint'a. Pentru cei cari in mai pucinu timpu ar' asteptá mai multu dela societatea academica romana, insemnamu aici ceea ce dice dlu Bescherelle despre dictionariulu academiiei francesce.

„Ea (academi'a francesca), in léganulu nascerei sale, se ocupá cu compunerea unui dictionariu alu limbei francesce, si purcedea cu prudintia, ca-ci limb'a se desvoltá, se curatiá si luá pe tóta diu'a forme mai flesibile, mai bogate, mai precise sub pen'a frumóselor geni ce ilustrau precise Francei'a. Compunerea dictionariului a duratu cincideci de ani; l'a facutu mai intregu Vaugales, si-a esitu in doi volumi in folio. Dictionariulu nu continea terminii de arte si sciintie: pentru a'lu indeplini, unu altu academicu a publicatu in acelasi timpu unu dictionariu de arte si sciintie asemene in dóue volume.“ — „Rom.“

— D. ministru de resbelu este autorisatu a prevedé in bugetulu armatei pe anulu 1870 imbracamintea dorobantiloru si a granitariloru.

D. ministru de interne este autorisatu a presentá onorabilei adunari unu proiectu de lege, prin care se se legiuésca impositulu ce este a se impune tuturoru comuneloru rurali, spre a se precepe pentru statu, dreptu cheltuielile ocazionale pentru imbracamintea dorobantiloru. —

— Calatori'a Altetiei Sale Domnitoriului Romaniloru in Occidentu o descrie „Monitoriulu Ofic.“ si dupa elu „Adunarea Nationala“ asia:

„Astadi Marti 26 Augustu, la 4 óre dupa amédi, I. S. Domnulu a plecatu pentru Germani'a si Occidentu. I. S. a inceputu acésta calatória pe drumulu de feru Bucuresci si Giurgiu, astadi gat'a si in ajunulu a se dá in cerculatiunea publica. Unu numerosu publicu asteptá la gar'a dela Filaretu pre ilustrulu calatoriu, si in minutulu candu trenulu se puse in miscare mii de glasuri au salutatu pre Domnu cu strigarile: „Drumu bunu si fericita întórcere!“ I. S. are in suit'a sa pre maresialulu curtii si pre domnescii adjutanti Grecianu si Schina. Dnii ministri Boierescu si Manu, cari

au primitu unu concediu provisoriu, voru intovaresi pre I. S. pana la Vien'a. D. presiedinte alu consiliului a acompaniatu pre Domnu pana la statiunea Jilav'a.

Uramu si noi sanetate, buna cale, si mai alesu buna venire, suveranului stimatu si iubitu alu Romaniloru, si de succesulu dobenditu potemu asecurá pre toti romanii si mai alesu pre inimicii loru.“ —

Dispusetiunile prea inalte pana la întórcere facute prin decretu domnesc suntu cá si celea inainte de calatori'a la Livadi'a. —

— Dela taber'a dela Furceni cetimu, ca armat'a face evolutiuni belice inaintandu catra Berladu. Domnitoriulu fiindu in tabera -si aratá inalt'a multumire. Starea sanetatei ei fórte buna. Intre vreo 12.000 abie se afla bolnavi 250. —

Diurnalulu oficialu de Parisu din 7 Sept. desminte sgomotulu scornitu de reu voitori despre sanetatea imperatoriului, care nu e atacata. —

Prusi'a continua comunicarea diplomatica cu Austri'a nu prin note, ci prin graiu viu. —

Novissimu. Aséra sosira aici si membrii comisiunei pentru rectificarea frontariloru din Romani'a libera: DD. Donici si Negri — se póte, ca in luna viitor'a voru porni la loculú defiptu. —

A. Schwabe et Bartha,

piati'a Nr. 16,

recomanda onoratorulu sei comparatori si onoratorulu publicu depositulu loru bine asortatu de marfa:

materie de cele mai moderne de paletóne, pantaloni si giletce.

Sususcisii prin comparatu marfei trasa de dreptulu dela fabrica cu multa inlesnire si folosu impreunatu se afla in placutu pusetiune a provedé pe onorabili sei comparatori in tóta directiunea si a le sierbí cu pretiurile cele mai discrete si catu se puté de bine.

Pentru pregatire buna si intetita de vestminte comandate a se face se va purta grigi'a cea mai mare si cu tóta sollicitudinea, cá si pana acuma.

Tóta odata amu introdusu in meseri'a nostra nasturii (bumbii) cei de cur.ndu inventati in America, cari nici odata nu se pota rampe. — 2-5

AVISU

celoru in dreptu de a vinde obiectele medicamentale

BALSAM-PRESERVATIVU

uniculu medicamentu escelinte contra spasmuriloru, bóleloru de stomacu de orice natura, epilepsia, colica repera, diarea, vancuri la femei impovórate, colerina, restaurarea dupa bóle indelungate si regularea organeloru mistuitorie, analisatu si aprobatu de chemiculu servitiului sanitariu din Vien'a si usatu de multe celebritati medicale.

Se tramite numai la primirea pretiului (pe compantu) ori la posta (Postachuahme). Pretiulu unei butelie originale cu capsula de cusutoriu si sigilu dimpreuna cu instructiunea in 3 limbe e 1 fl. 50 cr. In Brasiovu se afla in depusulu centralu in apotec'a lui MILLER la „corón'a de aur“, tergulu pescelui, si la Anken et Comp.; precum si in Bucuresci la d. I. Ovessa negutatoriu. La apotecarii in: Esseg, Adele Deszathy; in Fagarasiu I. Megei, in Sibiu M. Sill si negutiat. I. Thalmeyer; C. Kooya in Iasi; Dr. Hinz in Clusiu; Alb. Jeney in Muresiu-Osiorheiu; Paulu Breuer in Lapusiulu ung.; Rud. Smelttau in Ploiesci; Csuta et Comp., negutatoriu in S. Szt.-György si Ioane Ajtai negutatoriu in Rosia; Aradu F. T. Probst; Alb'a Iulia C. Boosz; Temisió'a A. Quirini, apotecari; Mediasiu apot. la „corón'a de aur“; Roginu S Dietrich; Sigisió'a I. B. Deutsch, negutatori. 38

CURSURILE

la bursa in 10 Sept. 1869 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 85	cr. v. a.
Augsburg	—	—	119	„ „
London	—	—	120	„ 75
Impromutul nationalu	—	—	67	„ „
Obligatiile metalice vechi de 5%	—	—	76	„ 50
Actiile bancului	—	—	723	„ „
„ creditului	—	—	250	„ „

Redactoru respundietoru

JACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tipariulu lui

IOANE GÖTT si fiu HENRICU.